

Hayatın 'Pause' Tuşuna Basmak: Belgesel Fotoğraf

Ne tatlı şeydir, "ne tatlı şeydir şu belgesel fotoğraf" diyerek sokaklarda dolaşmak. Fotoğraf çekmek için sokakta olmak, hayatın içinde olmaktır. Akıp giden zamana tanıklık etmektir. Yaşanan anı belgelemektir. Hiç tanışamayacağın insanlarla tanışma ihtimalidir. Keşiftir. Dünyayı gezme ihtimalidir. Hayatın 'pause' tuşuna basmaktır. Gerçeğin sanatıdır. Bir derdin olmasıdır. Tutkudur. Heyecandır.

Objektiften süzülüp aynaya, oradan da vizöre yansıyan görüntüyü hayranlıkla izlemektir. Işıkla oynaşmaktır. İçinin kıpır kıpır olmasıdır. Hayata bir gözünü kırparak bakmaktır. Kadraj yapmaktır. Dünyadan kopmaktır. Her şeyi unutmaktır. Deşarj anıdır. Sevinçten ağlamaktır. Dileklerinin tutmasıdır. 'Serendipity'nin dibine vurmaktır. İnsanlığını test etmektir. Bir şeyin olmasını hiç bu kadar istememiş olmaktır.

Deklanşöre bastığın saniyenin binde biri kadar zamanda, o kararın anında, başka bir boyuta geçmektir. Öbür tarafa gidip gelmektir. Bu anlık gidiş gelişlerin yaptığı kafayı başka hiç bir şeyde bulamamaktır. Bağlılıktır. Vazgeçemeyeceğin ve seni asla terketmeyecek kadim aşkıdır.

Belgesel fotoğraf, nerede bir sorun var diye bakar. Haksızlığa tahammülü yoktur. Belge olmaktan gelen gücüyle "burada haksızlığa uğrayan insanlar var!" diye haykırır. Kendini barışa adamıştır. Özgürlüğü sever. Eşit ve adil bir dünya kurmanın peşinde koşar. Arızadır. Ancak pratiğe geçirilince iyileşen rahatsızlıklardandır. Sistemin, devletin, otoritenin, paranın, yalanın terapisi.

Fotoğrafladığınız anı iliklerinize kadar hissettirir. Fotoğrafladığınız insanlarla birlikte vakit geçirir. Fotoğrafladığınız insan sayısı kadar hayat hikayesi dinlersiniz. Empatinin balını emersiniz.

Yalana tahammülü yoktur. Fısıldadığın yalanı yüzüne haykırır. Samimiyetsizlikle yüzleştirir. Farkettirmeden yüreğini sıkır. Bencilliğini yüzüne vurur. Rol yapmadığın tek arkadaşındır. Kendin olmanı dayatır. Kendini bulmanı sağlar. Yüzleştirir. Gösterir. Öğretir. İnsanları sevdirtir. Başkalarının da olduğunu hatırlatır.

Niyetin turnusol kağıdıdır. Bunalım giderme seanslarıdır. Yaşlanmayı önler. Kendinle uğraşmaktan bıkmayı sağlar. Ruh daralmalarına uzun pozlama yaptırır. Uyurken diş gıcırdatmanın ilacı, sebepsiz alerjilerin dermanıdır. Huzurdur.

'Biz'e dair işaret fişekleri çıkar. Nerede ve nasıl yaşadığımızı, kim olduğumuzu anında belli eder. Fotoğrafı sanat yapmak için kanırmayla uğraşmaz, hayatın sanatını belgeler. Tarihsel, toplumsal, politik okumalar yaptırır. Söylemek istediğinizi dillendirir. Eskimez. Tarihe mal olur. Kendine tekrar tekrar baktırır.

Binlerce ihtimalden biridir. Sen olmasan asla olmayacak bir andır. Sistem karşıtıdır. Yarışmalarla, puanlamalarla, ödüllerle, tıklanma rakamlarıyla avunmaz. Ayın fotoğrafçısı seçilmekle uğraşmaz. İçi boş, grafik-siluet fotoğraflarını fotoğraf budur diye yutturanlarla hiç işi olmaz.

Belgesel fotoğraf hayatın ta kendisidir. Gerçektir. Hayatın içine girmektir. Öğrenmektir. Beklenmedik bir anın birdenbire göz kırpmasıdır. Başka bi kafayla takılmaktır. Olacakları önceden sezebilmektir. Tecrübelerin beyinde zıp zıp zıplamasıdır. Sürekli soru sorarak dolaşmaktır. Rahatsızlıktır. "Burada bi fotoğraf var ama ne?" demektir. Kafayı yemektir. Aramaktır. Hislerini takip etmektir. Beklemektir. Sabırdır. "Tekkeyi bekleyen çorbayı içer"dir. Sezgilerine güvenmektir.

Belgesel fotoğraf, çağına tanıklık etmektir. "Bu dünyadan geçtim" demektir. Görsel hafızadır. Heyecanla anlatacağın hatıralarının olmasıdır. Algıyı genişletir. Kafayı doldurur. "İşte bu!" diye çığlık attırır. En iyisini çekene kadar yakını bırakmaz. Çekince de mutluluktan havalara uçar. "Şimdiye kadar boşa yaşamışım" dedirtir. Trilyon versen yaşayamayacağın tatmindir.

Her fotoğrafla tarihe bir kayıt düşersin. Her kayıtle kendi kişisel tarihini bir adım daha öteye taşırsın.

Fatih Pınar

